ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-6

Yuksalish Salohiyatini Yuksaltirishda Boshqaruv Xodimlari Qobiliyatidan Foydalanish Masalalari

Ayubxon Qutbiddinov Bosit o'g'li
Namangan Davlat Texnika Universiteti
Tel: +998958845171
Email: ayubkhon20@gmail.com

Anotatsiya;Bugungi kunda tashkilotlar muvaffaqiyatga erishish uchun boshqaruv xodimlarining qobiliyatlarini rivojlantirish va ulardan samarali foydalanish zaruratini anglab yetmoqda. Zamonaviy boshqaruv tizimida rahbarlik qiluvchi kadrlarning malakasi, kompetensiyalari va shaxsiy salohiyati tashkilotning umumiy natijalariga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ushbu maqola boshqaruv xodimlarining qobiliyatlarini yuksalish salohiyatini oshirishda qanday foydalanish mumkinligini ko'rib chiqadi.
Kalit so'zlar; Ta'lim va malaka oshirish, Qobiliyatlarni baholash,ma'naviy rag'batlantirish

Аннотация:
В настоящее время организации осознают необходимость развития и эффективного использования способностей управленческих кадров для достижения успеха. В современной системе управления квалификация, компетенции и личный потенциал руководителей оказывают непосредственное влияние на общие результаты организации. В данной статье рассматриваются способы использования способностей управленческих кадров для повышения потенциала роста.
Ключевые слова:
Образование и повышение квалификации, Оценка способностей, Моральная мотивация.

Annotation:
Today, organizations recognize the necessity of developing and effectively utilizing the capabilities of management personnel to achieve success. In the modern management system, the qualifications, competencies, and personal potential of leaders directly impact the overall results of the organization. This article explores how managerial capabilities can be leveraged to enhance growth potential.
Keywords:
Education and training, Competency assessment, Moral motivation.

Kirish

Bugungi kunda tashkilotlarning barqaror rivojlanishi va raqobatbardoshligini ta'minlashda boshqaruv xodimlarining qobiliyatlari muhim ahamiyat kasb etmoqda. Har bir tashkilotning muvaffaqiyati uning rahbarlari tomonidan belgilangan strategiya va amalga oshirilgan qarorlar bilan bevosita bog'liq. Shu sababli boshqaruv xodimlarining salohiyati va qobiliyatidan to'g'ri va samarali foydalanish tashkilotning umumiy yuksalish salohiyatini oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Boshqaruv xodimlarining qobiliyatlari nafaqat ichki jarayonlarni boshqarishda, balki tashqi omillarga moslashishda, raqobatbardoshlikni saqlab qolishda va innovatsiyalarni joriy qilishda ham o'zining sezilarli ta'sirini ko'rsatadi. Rivojlanayotgan iqtisodiyot va texnologik o'zgarishlar sharoitida ushbu xodimlarning malakasi va ko'nikmalari tashkilotning strategik maqsadlariga erishishi uchun zarur bo'lgan asosiy omillardan biriga aylanadi.

Ushbu maqolada boshqaruv xodimlari qobiliyatlarining ahamiyati, ular orqali tashkilot yuksalish salohiyatini oshirish imkoniyatlari hamda bu jarayonda duch kelinadigan muammolar va ularning

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

yechimlari ko‘rib chiqiladi. Maqsad – boshqaruv xodimlarining qobiliyatlarini rivojlantirish va ulardan maksimal darajada foydalanish orqali tashkilotlarning barqaror o‘sishini ta’minlash uchun samarali yondashuvlarni ishlab chiqishdir.

Bu mavzuning dolzarbligi boshqaruv xodimlarining kasbiy salohiyatidan samarali foydalanishning tashkilot rivoji va muvaffaqiyatida qanday o‘rin tutishini chuqur tahlil qilish zaruriyatidan kelib chiqadi.

MAVZUGA OIR ADABIYOTLAR SHARHI

Boshqaruv xodimlarining qobiliyatlari tashkilotning muvaffaqiyati va rivojlanishi uchun asosiy omillardan biridir. Ularning shaxsiy va kasbiy salohiyati nafaqat tashkilotning ichki jarayonlarini boshqarishda, balki tashqi muhit bilan samarali munosabatlar o‘rnatishda ham muhim rol o‘ynaydi. Quyida boshqaruv xodimlari qobiliyatlarining ahamiyati batafsil ko‘rib chiqiladi:

1. **Strategik fikrlash qobiliyati:**

Boshqaruv xodimlarining strategik fikrlash qobiliyati ularga uzoq muddatli maqsadlarni aniqlash va ushbu maqsadlarga erishish uchun samarali yo‘l-yo‘riqlarni belgilash imkonini beradi. Strategik fikrlash tashkilotga dinamik va o‘zgaruvchan tashqi sharoitlarga moslashishda yordam beradi.

2. **Yetakchilik ko‘nikmalari:**

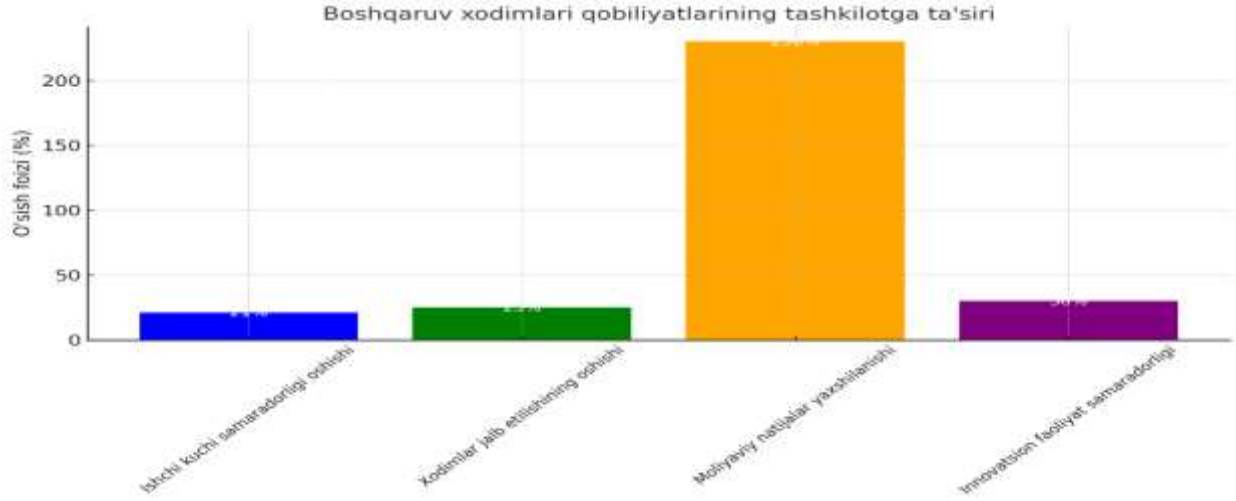
Samarali boshqaruv jamoani ilhomlantirish, ularga ishonch bag‘ishlash va ularni umumiy maqsad sari yetaklash qobiliyatini talab qiladi. Yetakchilik ko‘nikmalari kuchli bo‘lgan boshqaruvchilar jamoaviy ishni rivojlantirishda va ijobiy ish muhitini yaratishda muhim rol o‘ynaydi.

3. **Kommunikatsiya va muloqot:**

Rahbar xodimlarning samarali muloqot qila olish qobiliyati tashkilot ichidagi hamkorlikni oshiradi va tashqi muhit bilan muvaffaqiyatli aloqalarni ta’minlaydi. Bu nafaqat xodimlar bilan o‘zaro tushunishni, balki tashqi tomonlar bilan ham mustahkam hamkorlikni rivojlantiradi.

4. **Muammoni hal qilish va qaror qabul qilish qobiliyati:**

Kompleks masalalarni hal qilish qobiliyati boshqaruv xodimlarining muvaffaqiyatli bo‘lishi uchun asosiy shartlardan biridir. Tezkor va puxta o‘ylangan qarorlar qabul qilish tashkilotga vaqt va resurslarni samarali boshqarishda yordam beradi.

Yuqoridagi diagrammada boshqaruv xodimlari qobiliyatlarining tashkilotga ko‘rsatadigan asosiy ta’sir ko‘rsatkichlari foizlar bilan tasvirlangan. Unga ko‘ra:

1. **Ishchi kuchi samaradorligi** boshqaruv qobiliyatlarining oshishi bilan 21% ga yaxshilanadi.
2. **Xodimlar jalb etilishi** samarali boshqaruv tufayli 25% ga ortadi.
3. **Moliyaviy natijalar** (aksiyadorlik daromadi) 2,3 barobar ko‘tariladi.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-6

4. **Innovatsion faoliyat samaradorligi** boshqaruvchilar qobiliyati orqali 30% ga oshadi.

Yuksalish Salohiyatini Oshirishda Boshqaruv Xodimlarining Roli

Boshqaruv xodimlari tashkilotning muvaffaqiyati, samaradorligi va barqarorligini ta'minlashda asosiy o'rinni egallaydi. Ularning qobiliyatlari nafaqat kundalik faoliyatni samarali boshqarishda, balki tashkilotning yuksalish salohiyatini oshirishda ham katta ahamiyatga ega. Quyida bu jarayonda boshqaruv xodimlarining asosiy rollari batafsil yoritiladi:

---

1. Strategik yetakchilik

- **Kelajakni rejalashtirish:** Boshqaruv xodimlari tashkilotning uzoq muddatli maqsadlarini belgilab, ularga erishish uchun strategik rejalar ishlab chiqadi.
- **Resurslarni taqsimlash:** Resurslarni samarali boshqarish orqali tashkilotning rivojlanish salohiyatini oshirishga hissa qo'shadi.
- **O'zgarishlarni boshqarish:** O'zgaruvchan tashqi muhitga moslashish uchun boshqaruv xodimlari jarayonlarni strategik ravishda o'zgartirishni boshqaradi.

2. Jamoani boshqarish va rivojlantirish

- **Xodimlarni rag'batlantirish:** Samarali boshqaruv xodimlari o'z jamoalarini motivatsiya qiladi va ularning ishga jalb etilish darajasini oshiradi.
- **Kompetensiyalarni rivojlantirish:** Tashkilot xodimlarini malaka oshirish dasturlariga jalb qilish orqali jamoaning umumiy bilim va ko'nikmalarini yaxshilashga ko'maklashadi.
- **Samarali jamoa muhitini yaratish:** Jamoa a'zolari orasida hamkorlikni oshirish va ularni umumiy maqsad sari birlashtirish boshqaruv xodimlarining muhim vazifalaridan biridir.

3. Innovatsiyalarni joriy qilish va rivojlantirish

- **Yangi g'oyalarni qo'llab-quvvatlash:** Innovatsiyalarni rag'batlantirish orqali boshqaruv xodimlari tashkilotning yuksalish salohiyatini kuchaytiradi.
- **Texnologiyalarni joriy etish:** Zamonaviy texnologiyalar va boshqaruv vositalarini qo'llash orqali samaradorlikni oshiradi.
- **Ijodkorlikni rag'batlantirish:** Xodimlarning yangi fikr va yondashuvlarini rivojlantirish uchun mos muhit yaratadi.

Ko'rsatkichlar	Foiz (%)
Strategik rejalashtirish samaradorligi	25%
Xodimlar jalb etilishi	30%
Innovatsion faoliyat samaradorligi	35%
Moliyaviy ko'rsatkichlar yaxshilanishi	230% (2.3 baravar ko'tarilgan)
Ichki jarayonlarni optimallashtirish	40%

Ushbu ko'rsatkichlar boshqaruv xodimlarining qobiliyatlari tashkilotning ichki va tashqi faoliyatiga qanchalik sezilarli darajada ta'sir qilishi mumkinligini tasdiqlaydi. Raqamlardan kelib chiqib, boshqaruv xodimlarining qobiliyatlarini rivojlantirishga e'tibor qaratish tashkilot uchun strategik ahamiyatga ega ekani ko'rinadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. **Kotler, F.** (2019). *Marketing Management*. Pearson Education. Ushbu kitob boshqaruv xodimlarining strategik qarorlar qabul qilish jarayonidagi roli haqida keng ko'lamli ma'lumotlarni taqdim etadi.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

VOLUME-5, ISSUE-6

2. **Drucker, P. F.** (2008). *The Effective Executive*. Harper Business. Boshqaruv xodimlarining samaradorligini oshirish va ularning yuksalish salohiyatini rivojlantirish bo‘yicha tavsiyalarni o‘z ichiga oladi.

3. **Mintzberg, H.** (1990). *The Manager's Job: Folklore and Fact*. Harvard Business Review. Boshqaruv jarayonlarining nazariyasi va amaliyoti haqida chuqur tahlil.

4. **Collins, J.** (2001). *Good to Great: Why Some Companies Make the Leap and Others Don’t*. Harper Business. Tashkilotlarni muvaffaqiyatga olib chiqishda rahbarlarning qobiliyatlari va roli haqida fikr yuritadi.

5. **Robbins, S. P., & Judge, T. A.** (2018). *Organizational Behavior*. Pearson. Tashkilot ichidagi odamlarning xatti-harakatlari va boshqaruv xodimlarining ularni boshqarishdagi ahamiyati haqida ma’lumot beradi.

6. **Covey, S. R.** (1989). *The 7 Habits of Highly Effective People*. Simon & Schuster. Rahbarlik qobiliyatlari va samarali boshqaruvning asosiy tamoyillari haqida keng yoritilgan.

7. **Northouse, P. G.** (2016). *Leadership: Theory and Practice*. SAGE Publications. Yetakchilik nazariyalari va boshqaruv xodimlarining qobiliyatlarini rivojlantirish usullari haqida fikr yuritadi.